

ת"פ 23771/08/14 - מדינת ישראל נגד יוסף עלמי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 23771-08-14 מדינת ישראל נ' עלמי(אחר/נוסף) 19 אוקטובר 2015

בפני
בעניין: כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
יוסף עלמי

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 14.7.2015 הרשעתי את הנאשם, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה או פשע לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בהכרעת הדין נקבע, מנימוקים שפורטו שם, כי המאשימה הוכיחה מעבר לספק סביר את אשמת הנאשם כפי שיוחסה לו בכתב-האישום. לפי ממצאי הכרעת הדין, ביום 13.8.2014 בסמוך לשעה 19:30, פתח הנאשם את דלת הכניסה הראשית של בית המתלונן, שהייתה סגורה אך לא נעולה, ועלה בצעדים שקטים ואיטיים לקומה השנייה של הבית. משהבחין הנאשם כי המתלונן, אשר שהה אותה עת בקומה השלישית של הבית, יורד לקראתו בגרם המדרגות הפנימי, ירד הנאשם במהירות בחזרה לקומת הכניסה של הבית, יצא מתוך הבית החוצה ואז נתפס על-ידי המתלונן. בהכרעת-הדין נקבע כי במעשיו האמורים, התפרץ הנאשם לביתו של המתלונן בכוונה לבצע גניבה או פשע.

2. לאחר מתן הכרעת-הדין, וטרם שמיעת הטיעונים לעונש, נשלח הנאשם לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעונש.

תסקיר שירות המבחן

3. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם הנו כיום בן 21, רווק, מתגורר בבית הוריו בירושלים ונתון במעצר בית מלא. בתסקיר צוין כי הנאשם חווה ילדות קשה מסיבות המפורטות בתסקיר (קשיים כלכליים, חוסר יציבות של התא המשפחתי בעקבות מחלת האם וכן יחס נוקשה מצד האב). בין היתר, סיפר הנאשם על תקופות בהן היה משוטט בשעות הלילה ושותה אלכוהול. לדברי הנאשם, הוא סיים 12 שנות לימוד והוא בעל תעודת בגרות מלאה. בעבר, עבד הנאשם במשך כשנתיים כשליח בסופר-סל. בתקופה שקדמה למעצרו בתיק זה, הוא היה חסר עבודה למשך מספר חודשים. בחודש האחרון טרם מעצרו, עבד הנאשם במטבח של גן אירועים.

עמוד 1

הנאשם טען לפני שירות המבחן כי נכנס בשער החיצוני של בית המתלונן בניסיון לחפש מים לשתות, אולם לא נכנס לתוך הבית פנימה ולא התכוון לגנוב. נוכח דברים אלה, ובשים לב להתייחסותו של הנאשם לעברו הפלילי, התרשם שירות המבחן כי הנאשם מתקשה לקחת אחריות וכן נוטה לטשטש את חומרת מעשיו ולהשליך אחריות על גורמים חיצוניים. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי הנאשם נושא מטענים רגשיים וחוויות טראומטיות מעברו שלא עובדו, תוך שהנאשם מסר לשירות המבחן מידע סלקטיבי לגביהם. בנוסף, התרשם שירות המבחן בדבר חוסר בשלות מצד הנאשם לקחת חלק בתהליך טיפולי. לצד זאת, הערכת שירות המבחן היא כי קיימת בנאשם מוטיבציה לניהול חיים נורמטיביים, וכי ההליך המשפטי ומעצר הבית מעוררים בנאשם אפקט הרתעתי ומחדד גבולות. לפי התרשמות שירות המבחן, העבירה בה הורשע הנאשם בוצעה על רקע מצוקה ופגיעות, ולא מתוך דפוסים עבריינים מושרשים. עוד צוין כי הנאשם ביטא הסכמה להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן.

בהתחשב בכל אלה, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, וכן צו מבחן למשך שנה במהלכה ישולב הנאשם בקבוצה טיפולית לצורך העצמה וגיבוש עצמי.

טיעוני הצדדים לעונש

4. בא-כוח המאשימה, עו"ד יובל קוקוש, עמד על חומרת העבירה בה הורשע הנאשם, על נסיבות ביצועה ועל הערכים שנפגעו בגינה. לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מ-12 עד 24 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות העניין, עתרה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בטווח המרכזי-תחתון של המתחם הנטען, ולהטיל עליו 15 חודשי מאסר בפועל.

5. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד ריאד סואעד, טען כי נסיבות ביצוע העבירה מעידות על כך שמעשיו של הנאשם מצויים ברף חומרה נמוך. לטענת הסנגור, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע מעבודות שירות לתקופה קצרה ועד מספר חודשי מאסר בפועל ממש. הסנגור עמד על מכלול הנסיבות לקולא בעניין מרשו, לרבות: גילו הצעיר של הנאשם, הרקע המשפחתי, התקופה הארוכה בה שהה הנאשם במעצר בית מלא בלא שנרשמה לחובתו הפרה, והמצב הבריאותי של אם הנאשם. בהתחשב בכל אלה, עתר הסנגור לאמץ את המלצות שירות המבחן לעונש.

יוער כי באי-כוח שני הצדדים הפנו לאסמכתאות מן הפסיקה לתמיכה בטיעוניהם.

מתחם הענישה ההולמת

6. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

7. בכל הנוגע לערכים החברתיים המוגנים - כידוע, תכליתה של עבירת ההתפרצות למקום מגורים היא הגנה על קניינו ורכושו של הפרט, וכן שמירה על פרטיותו ועל תחושת הביטחון האישי שלו בתוך ביתו שאמור להיות מקום מבצרו.

בנוסף, עבירת ההתפרצות למקום מגורים טומנת בחובה גם פוטנציאל להתפתחות אלימה ולפגיעות בגוף ובנפש (למרבה המזל, סיכון מסוג זה לא התממש בתיק שלפניי).

8. בחינת נסיבות ביצוע העבירה במקרה דנן מלמדת כי עסקינן באירוע בודד של התפרצות לדירת מגורים, ללא עבירות נלוות, כאשר הנאשם פעל לבדו (ולא בצוותא-חדא עם אחרים). אין מחלוקת כי הנאשם לא החזיק בכלי פריצה כלשהם ואף לא עטה כפפות על ידיו (ראו: הכרעת-הדין, עמ' 48). ביצוע העבירה לא היה כרוך בתכנון, שכן הנאשם נכנס לביתו של המתלונן דרך דלת הכניסה הראשית של הבית שהייתה סגורה אך לא נעולה. עם תפיסתו, לא התעמת הנאשם עם המתלונן או עם השוטרים שעצרו אותו. בנוסף, לא נגרם נזק כלשהו לבית ואף לא נגנב מתוכו רכוש. לצד זאת, ראוי לציין כי לעובדה לפיה לא נגנב דבר מהבית יש לייחס משקל מוגבל, שכן הנאשם ברח אל מחוץ לבית כאשר הבחין כי המתלונן השגיח בו. אוסיף כי הנאשם בחר לבצע את העבירה בסביבות השעה 19:30 בערב, קרי- בשעה בה סביר שבני המשפחה ישהו בבית. ואמנם, מממצאי הכרעת-הדין עולה כי בעת שהנאשם התפרץ לתוך הבית פנימה ועלה לקומה השנייה, שהו בקומה העליונה של הבית המתלונן וכן אשתו וילדיו. בעדותו לפניי עמד המתלונן על הבהלה שחש כאשר הבחין בנאשם נכנס ללב ביתו, ועל דאגתו לשלום אשתו וילדיו הקטנים ששהו אותה עת בבית.

9. אשר למדיניות הענישה הנוהגת - העבירה של התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה או פשע לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, נושאת בצדה עונש מרבי של שבע שנות מאסר. עיון בפסיקה הנוהגת מלמד כי בתי-המשפט מטילים בגין עבירה זו עונשים הכוללים רכיב של מאסר בפועל. בהמשך לדברים האמורים, אני רואה להפנות לע"פ (מחוזי ת"א) 11352-05-14 סלמן נ' מדינת ישראל (27.10.2014). באותה פרשה, הורשע הנאשם בעבירה של התפרצות למקום מגורים לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, בכך שהנאשם פתח דלת כניסה לבית שהייתה סגורה אך לא נעולה, ונכנס פנימה. כאשר בעל-הבית הבחין בנאשם הוא צעק לעברו, ואז הנאשם נמלט מהדירה, אולם המתלונן תפס את הנאשם מחוץ לדירתו והחזיק בו עד להגעת השוטרים. הנה כי כן, נסיבות ביצוע העבירה באותה פרשה, דומות מאד לתיק שלפניי. באותו מקרה, קבע בית-המשפט המחוזי בתל-אביב מפי כב' הנשיאה ברלינר וכב' השופטים קרא וסוקולוב כדלקמן: "גם אם מדובר בהתפרצות שאינה מתוכננת, עדיין מדובר בהתפרצות לדירת מגורים בשעת יום. בפועל הוכח לביהמ"ש כי המתלונן היה בדירתו, חברתו הייתה בדירה ואין צורך לחזור על מה שנקבע באין ספור פסקי-דין באשר לתחושת הביטחון של אדם שנשללת ממנו...". בהתחשב בכך, פסק בית-המשפט המחוזי באותו מקרה כי בית-משפט השלום היה רשאי לקבוע מתחם עונש הולם שנע מ- 12 עד 24 חודשי מאסר בפועל, ומכל מקום, אף אם היה מקום לקבוע רף תחתון נמוך יותר, נראה כי מדובר ברף שעומד על כ- 8 חודשי מאסר בפועל.

עוד אני רואה להפנות לת"פ (שלום ים) 47486-01-13 מדינת ישראל נ' גנימאת (10.10.2013), שם קבעתי מתחם ענישה הולמת שנע בין 8 ל- 20 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות של גניבה ו**כניסה** למקום מגורים לפי סעיף 406(א) לחוק העונשין. מתחם זה אושר על-ידי בית-המשפט המחוזי בירושלים במסגרת ערעור שהוגש אליו (ראו: עפ"ג (מחוזי ים) 21338-11-13 גנימאת נ' מדינת ישראל (6.1.2014)). אמת, במקרה שלפניי הנאשם לא הורשע בעבירה של גניבה. עם זאת, העונש המרבי הקבוע בחוק לצדה של עבירת התפרצות למקום מגורים לפי סעיף 406(ב) לחוק בה הורשע הנאשם לפניי (שבע שנים), הוא חמור יותר ביחס לעונש המרבי הקבוע בחוק בגין עבירה של כניסה למקום מגורים לפי סעיף 406(א) לחוק בה עסקה פרשת גנימאת (חמש שנים). לפיכך, יש לכאורה מקום לקביעת מתחם עונש הולם דומה בעיקרו בשתי הפרשות.

למען שלמות התמונה, אעיר כי לא נעלם מעיניי שבע"פ 370/14 סלפית נ' מדינת ישראל (25.8.14) אושר מתחם ענישה הולמת נמוך יותר בגין עבירות של התפרצות לדירת מגורים, גניבה וקשירת קשר לפשע. עם זאת, בפסקה 9 לפסק-הדין הנ"ל הובהר כי הדבר נובע מנסיבות ביצוע העבירות באותו עניין, תוך שבית-המשפט העליון איבחן את אותו מקרה מנסיבות פרשה אחרת במסגרתה אושר מתחם ענישה הולמת שנע מ- 12 ועד 24 חודשי מאסר בפועל (רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)). אוסיף כי בע"פ 370/14 סלפית הנ"ל, הקל בית-המשפט העליון בעונשו של המערער עקב עקרון האחידות בענישה ביחס לשותפים אחרים. שיקול זה אינו רלוונטי לענייננו.

לבסוף, אציין כי הסגור הפנה בטיעוניו לפניי לפסקי-דין שעסקו בעבירות של התפרצות למקום מגורים לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, ובמסגרתם הושטו עונשי עבודות שירות. דא עקא, עיון באותם פסקי-דין מלמד כי עונשי עבודות השירות נבעו בעיקרם משיקולי שיקום.

10. בהתחשב בעקרון המנחה של ההלימה; בשים לב לפגיעה בערכים המוגנים ולעוצמתה; בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה; ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת; **אני סבורה כי מתחם הענישה ההולמת במקרה שלפניי (התפרצות לתוך דירת מגורים דרך דלת כניסה לבית שהייתה סגורה אך לא נעולה, מבלי שנגנב רכוש, אך כאשר בני המשפחה שהו אותה עת במפלס העליון של הבית), נע מ- 7 עד 20 חודשי מאסר בפועל.**

גזירת העונש המתאים

11. לצורך גזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם שנקבע, יש לבחון את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה כנדרש בסעיף 40א לחוק העונשין:

לקולא, שקלתי את גילו הצעיר של הנאשם (בן 20 וחצי בעת ביצוע העבירה) ואת נסיבות חייו המורכבות, כפי שתוארו בתסקיר שירות המבחן. עוד שקלתי את התרשמותו של שירות המבחן כי קיימת בנאשם מוטיבציה לניהול חיים נורמטיביים וכי ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם. בנוסף, שקלתי את היותו של הנאשם במעצר בית מלא מזה חודשים ארוכים. אוסיף כי הנאשם מעולם לא ריצה עונש מאסר בפועל, ויש להניח כי ריצויו לא יהיה קל עבור הנאשם וגם עבור אמו (יצוין כי האם חולה במחלה קשה, אולם ציינה לפניי כי היא נוסעת לטיפולים רפואיים לבדה, כך שהטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם לא תפגע ביכולתה של האם להגיע לטיפולים להם היא זקוקה).

לחומרא, שקלתי את חומרת העבירה ואת הצורך להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנותה. כמו כן, עומד לנגד עיניי עברו הפלילי של הנאשם, הכולל הרשעה קודמת משנת 2014 בעבירות של תקיפה-סתם, גניבה, גניבת כרטיס חיוב והונאה בכרטיס חיוב שבוצעו בשנת 2013, בעטין נגזרו בשעתו על הנאשם עונשי מאסר מותנים ועונשים כספיים. מכאן שההליך דנן אינו בגדר הסתבכות ראשונה או יחידה של הנאשם בעבירת רכוש. יתרה מזאת; העבירה בה הורשע הנאשם בתיק הנוכחי בוצעה באוגוסט 2014, בעת שההליך הפלילי הקודם במסגרתו הורשע הנאשם, היה כבר תלוי ועומד כנגדו (ת"פ (י-ם) 10320-02-14). נתון זה פועל לחובת הנאשם.

אוסף כי בתיק זה, הנאשם בחר לנהל את משפטו עד תום. אמת, כפירה באשמה וניהול משפט אינם נזקקים

לחובת הנאשם ואינם מובילים להחמרה בעונש, שכן זכותו של כל נאשם לנהל את משפטו. עם זאת, קיימת הצדקה פחותה להקל עם מי שניהל את משפטו והורשע בלא נטילת אחריות על מעשיו, ביחס למי שמלכתחילה נטל אחריות, הביע חרטה מיידית על המעשים תוך הפגנת חומרתם, וחסך בצורך להעיד את נפגע העבירה ולהשקיע משאבים ציבוריים בניהול המשפט (ראו והשוו: סעיף 40א(4) ו- (6) לחוק העונשין).

12. באיזון בין מכלול השיקולים לקולא ולחומרה, אני סבורה כי יש מקום להטיל על הנאשם עונש ברבע התחתון של המתחם שנקבע. בהקשר זה, יצוין כי המלצת שירות המבחן להסתפק בעבודות שירות, מהווה חריגה לקולא ממתחם הענישה ההולמת. לא מצאתי הצדקה לחריגה כאמור במקרה דנן, בשים לב לכך שאין מדובר בהרשעה ראשונה של הנאשם בפלילים, בשים לב לכך שהנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, ובשים לב לכך ששירות המבחן ציין במפורש כי התרשם מחוסר בשלות של הנאשם ליטול חלק בתהליך טיפולי. בהתייחס לכך, טען הסנגור לפניי כי ההתרשמות בדבר חוסר בשלות לתהליך טיפולי, נובעת מכך שהנאשם הכחיש בפני שירות המבחן את העבירה בה הוא הורשע, וזו היא זכותו. דא עקא, עיון בתסקיר מלמד כי התרשמות שירות המבחן מכך שהנאשם אינו בשל לטיפול, אינה מתבססת רק על יחסו של הנאשם לעבירה בה הורשע בתיק הנוכחי, אלא היא נובעת משלל נתונים נוספים, כגון: התייחסותו של הנאשם לעברו הפלילי, מסירת מידע סלקטיבי לשירות המבחן בדבר מטענים וחוויות שהנאשם נושא עמו ועוד.

מכל מקום, אזכיר כי המלצה עונשית של שירות המבחן אינה מחייבת את בית-המשפט, וכי בעוד ששירות המבחן מציב לנגד עיניו באופן מרכזי את השיקולים האינדיבידואליים, הרי בית-המשפט מחויב לראות את התמונה הכוללת ולהתחשב בשיקולי ענישה נוספים, ובהם: הלימה, הרתעה ושוויון בענישה.

סוף דבר

13. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. 8 חודשי מאסר בפועל.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך שנתיים מיום השחרור ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יבצע עבירות רכוש מסוג עוון (למעט עבירה של החזקת נכס חשוד לפי סעיף 413 לחוק העונשין).

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים למשך שנתיים מיום השחרור ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יבצע עבירת רכוש מסוג פשע.

ד. פיצוי למתלונן בסך של 1,000 ₪. הפיצוי יושלם עד יום 19.11.2015. ככל שקיים סכום כסף בהפקדה, וככל שלא קיימת מניעה שבדין לכך, יש לקזז את הפיצוי מסכום זה, ולהשיב את היתרה לנאשם או למי מטעמו.

המאשימה תמסור במידי את פרטי המתלונן למזכירות כדי שניתן יהיה להעביר את כספי הפיצוי לידי.

המזכירות תמציא העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' חשוון תשע"ו, 19 אוקטובר 2015, במעמד הצדדים.